

Weg-wijs in schrijfonderwijs: Lesson Study - kijkwijzer

Oriënteren

- Is het schrijfdoel voor de leerlingen duidelijk? Weten ze wat er van hen verwacht wordt?
- Krijgen de leerlingen een duidelijk beeld van het tekstgenre waarin ze gaan schrijven? Weten ze hoe ze de lezer kunnen bereiken?
- Is het voor de leerlingen duidelijk welke stappen ze tijdens het schrijfproces moeten zetten? Zijn ze mee met de instructies die ze krijgen?
- Zijn de criteria waarop hun werk beoordeeld zal worden duidelijk? Weten ze wanneer het voor de leraar goed is? Hoe merk je dat?

Exploreren

- Welk effect heeft het brainstormen over het onderwerp en het tekstgenre bij de leerlingen?
- Voelen de leerlingen zich aangesproken door het onderwerp? Sluit het aan bij hun beleving/ervaring? Kunnen ze hun voorkennis inzetten?
- Zijn de leerlingen gemotiveerd om te gaan schrijven? Hoe merk je dat? Wat heeft hen daarbij geholpen? Wat maakt dat die motivatie er niet of minder is?
- Welke vragen hebben de leerlingen nog voor ze aan het werk kunnen?

Ontwerpen

- Slagen de leerlingen erin de nodige ideeën, informatie, argumenten te verzamelen? Kunnen ze vlot aan de slag met de methodiek die jullie voorstellen?
- Kunnen ze uit de waaier aan ideeën die ze bijeenbrengen, een zinvolle selectie maken? Hoe doen ze dat? Hoe werkt de vooropgestelde aanpak?
- Zijn ze gemotiveerd om hun ideeën te ordenen en structuur aan te brengen, zodat ze kunnen beginnen schrijven?
- Hoe werken de leerlingen samen? Delen ze ideeën en gebruiken ze die ook? Blijven ze gemotiveerd om straks echt te gaan schrijven? Merk je (grote) verschillen tussen de leerlingen op vlak van motivatie?

Schrijven

- Hoe gaan de leerlingen aan de slag bij het uitschrijven van hun tekst? Zie je grote verschillen tussen de leerlingen? Kun je die verklaren?
- Hoe reageren de leerlingen op de uitnodigende en motiverende feedback van de leraar? Merk je op dat vlak verschillende noden bij de leerlingen?
- Onderbreekt de leerling het schrijven om een deel van de tekst voor te lezen? Bij de leraar? Bij een schrijfmaatje? Hoe reageert dat schrijfmaatje hierop? Is het in staat om suggesties en tips te geven? Hoe reageert de schrijver op de suggesties, vragen, tips van de leraar of het schrijfmaatje?

Feedback krijgen

- Hoe ronden de leerlingen het schrijven van de eerste versie af? Lezen ze zelf hun tekst na? Welk effect heeft dat?
- Stellen de leerlingen hun tekst voor aan hun schrijfmaatje? Hoor je hen hardop denken bij het resultaat van hun werk? Hoe reageert het maatje?
- Komt de lezer voor wie de tekst bedoeld is op dit ogenblik in beeld? Gaan de leerlingen daar bewust naar op zoek?
- Hoe reageert de leerling op de feedback bij de vooropgestelde doelen en criteria?
- Zijn de leerlingen gemotiveerd om hun tekst te reviseren?

Reviseren

- Hoe verwerken de leerlingen de feedback van de leraar of de lezer? Nemen ze de tijd om hun eerste versie te reviseren? Zijn ze gemotiveerd om inhoudelijke elementen te verfijnen, zoals de woordenschat of de samenhang van hun tekst?
- Hoe werkt peer response in deze fase? Zijn de schrijfmaatjes samen gericht op de inhoud van hun taak, met de bedoeling die te verbeteren?
- Zijn ze gemotiveerd om hun tekst echt aan te passen en te versterken, zodat die in z'n totaliteit beter wordt?

Herschrijven

- Zien de leerlingen er het nut van in hun tekst te herschrijven? Willen ze uiteindelijk een zo sterk mogelijk schrijfproduct afleveren?
- Hebben de leerlingen bij het herschrijven specifiek aandacht voor lay-out, vormgeving, structuur van hun tekst? Gebruiken ze daarvoor spontaan een teksteditor? Werkt dit motiverend voor de leerlingen?
- Wat maakt dat hun motivatie op peil blijft? Of net niet? Hoe gaan ze tijdens deze fase om met de leraar die hen wijst op doelen en criteria?

Evalueren

- Hoe hanteren de leerlingen de mogelijkheden tot zelfevaluatie? Zijn de leerlingen in staat hun tekst te evalueren op basis van de vooropgestelde doelen en criteria?
- Wat leer je als leraar uit de zelfevaluaties van de leerlingen? En uit het evalueren van de leerlingen van elkaar?
- Hoe reageren de leerlingen op de evaluatie van de leraar? Leren ze daaruit voor een volgende opdracht? Hoe merk je dat?

Reflecteren

- Maken de leerlingen gebruik van kansen om hun tekst door een 'echte lezer' te laten lezen? Hoe reageren ze daarbij op diens reflecties?
- Hoe reageren ze op een individueel reflectiegesprekje met de leraar?
- Hoe gaan ze om met klassikale reflectie bij het proces en het product?
- Hoe reageren de leerlingen op grote verschillen tussen hun zelfevaluatie en de evaluatie van de leraar?
- Zijn de leerlingen in staat om toekomstgericht te reflecteren en te verwoorden waarmee ze een volgende keer rekening zullen houden?